

DISCOVERING
EUROPEAN
NEIGHBOURS IN
THE 3RD
AGE

Упознајмо европске суседе у трећем добу!

Гвоздена Н.

Гвоздена Н. је рођена 1934. године. У активном периоду живота радила је као болничарка. Данас је пензионерка. Током разговора је била активна и имала доста дигресија, које је било тешко прекинути и вратити на питања која је било потребно поставити.

Гвоздена је рођена 1934. године, у селу Станци, у околини Крушевца. Живела је у проширеној породици, са родитељима, бабом и дедом и старијим братом. Породица је била задовољавајућег материјног статуса. На њено васпитање је велики утицај имао деда. Баба је умрла 1937. године, а деда 1941. године. Памти полазак у школу, 1941. године. У школу је ишла пешака, у друго село и сама школа је имала доста деце. Школовање је прекинуто због почетка рата и настављено 1944. године. Одлично памти период рата. Отац јој је био комуниста од 1931. године. Од 1942. године је одвојена од родитеља, била укључена у партизанску болницу, у Рибарској бањи. Прала је газе, завоје, материјал. Помагала и гледала операције без анестезије. Сама каже да јој је то искуство одредило пут и занимање у животу. По завршетку рата је наставила са школовањем, за које каже да је било тешко, обзиром да је било доста деце а мало учитеља. Родитељи су је подржавали да се школује али нису превише помагали. Радила је на више различитих места и тако зарађивала новац за школовање. Преселила се у Пожаревац 1955. године, где је радила до 1969. године. Период живота и рада у Пожаревцу памти као најлепши период живота. Памти дружење, радне акције, учешће у културно уметничком друштву, путовања по Југославији, прославе Нове Године. Успела је да купи на кредит кућу у Пожаревцу. Родитељи су је помагали у том периоду. Са 18 година је поштом добила партијску књижицу. На њено укључивање у партију је утицало то што јој је и отац био члан. 1968. године је осетила да ће наступити велике

промене у држави, на основу бројних промена у јавним установама, што је иницирало да почне да се распитује о могућности одласка у иностранство. Брат јој је у томе помогао, на његов предлог одлази у Холандију, 1969. године. Тамо је радила у психијатријској болници, удаљеној од Амстердама 26км, на различитим пословима док није распоређена на место болничарке. По предлогу социјалне раднице из Србије, која је радила у Холандији, почела је да финансијски помаже три девојчице из Србије, јер је тако иначе рађено. Људи из иностранства су слали помоћ угроженима, углавном деци из Србије. Сваког месеца је слала новац, колико је била у могућности. Када је протекло годину дана од кад је она почела да помаже тој деци, била је упитана да ту исту децу и усвоји, јер је то било могуће по закону, и ако она тада није била удата. Пристала је да их усвоји и једино што је имала је била једна слика тих девојчица. Један догађај је посебно променио ток живота. У кафани, у коју су углавном одлазили Срби, случајно је показивала слику осталим гостима. Слика је стигла до, до тада непознатог мушкарца, који је заправо био биолошки отац тих девојчица. Годинама је радио на броду и слао финансијску помоћ породици и деци, која никад до деце није стигла. Како је касније утврђено, новац је злоупотребио адвокат, који је имао пуномоћје од супруге тог човека, односно мајке деце коју је Гвоздена усвојила. Након бројних одласака у амбасаду и разјашњавања ситуације, приликом последњег одласка, када је Гвоздена планирала да се одрекне старатељства над девојчицама у корист биолошког оца, бива запрошена од стране тог човека. То се десило 15. априла 1971.године. У међувремену се тај човек развео од жене, мајке усвојених девојчица и Гвоздена почиње са њим да живи 06. 07. 1971. године. Касније, након губитка мушке бебе у поодмаклој трудноћи, одлучили су да усвоје Гвоздениног братанца. Сама каже да је са супругом имала предиван брак, какав би свима пожелела. Супруг и она су се преселили у Амстердам 1982.године, где су добили државни стан. Има бројне здравствене проблеме, али посебно истиче дијабетес који је добила 1991. године, како каже услед преживљеног стреса због распадања Југославије. Све до 1999. године је успела да регулише ниво шећера без велике терапије. Услед почетка бомбардовања и преживљеног стреса, здравствено стање јој се погоршало. Са супругом се вратила да живи у Србију, 2005. године. Супруг јој је преминуо 2014. године, након 43 године брака. Сама каже да је имала испуњен и срећан живот. Да је увек у животу мотивисало, и сад је мотивише, помагање другима. Изабрала је да живи у Геронтолошком центру како не би сметала деци и унуцима, јер усвојену децу сматра и третира као своју. Води активан и испуњен живот. Виђа се са пријатељима ван установе. Доста чита, гледа телевизију, штрика, плете. Описала је ситуацију која се може дефинисати као дискриминација старих, када у пуном аутобусу нико није желео да јој устане и поред штака које је носила, због повреде ноге. Истакла је да сматра да је за васпитање деце најзначајније васпитање у породици.

Вођење разговора са Гвозденом је било незаборавно искуство. Било је тешко усмеравати и водити интервју, обзиром да Гвоздена има богату биографију и воли да прича разне детаље, тако да је често правила дигресије. Али је било уживање слушати је. Разлог зашто сам њу одабрала да буде једна од испитаница, је што сам знала да је годинама живела у иностранству и да се вратила да би живела у Крушевцу, али нисам очекивала да ћу чути надахњујући животну причу, пуну поука. Најбитније што сам из разговора са њом научила јесте да помагање другима без очекивања да се може добити нешто за узврат, у животу може да донесе много добробити. Гвозденина прича говори да се упоран рад и труд,

исплати. Гвоздена је свима нама поручила да је битно наћи особу са којом може да се живи у слози, али да је за то неопходно међусобно поштовање и уважавање. Поручила је младима да што раније ступају у брак и рађају децу јер, како сама каже, из личног искуства, са годинама то иде све теже.

У Крушевцу, 2020.

Бојана Павловић